

K. 385, 24
5226

(X1883890)

In
1459

Q. B. D. V!

De

ARMINIO. PRAESIDE CONRADOSAMVELE SCHVRZFLEISCH,

Publice differet

PAVL CONRAD Mitternächt/
Ger. Ost.

Ad diem XXIX. Ian. ANNO MDC LXXVII.

In Auditorio Maiori.

CVM PRIVILEGIO SEREN. EL. SAXON.

Disputatio XXIIX.

LIPSIAE, Apud NICOLAVM SCIPIONEM.
cl^o I^c XCIX.

ОИАМЯД
ВІДЕНАЧ
СОНЯЧНА
СКАРБНИЦЯ

ТАЛ СОНЯД
ОГ

БІБЛІОТЕКА
ІМ. І. ПІЛІПЧЕНКО

FAXIT NVMEN!

I.

RMINIVS, de qvo dicturus sum,
gente Germanus fuit. Is natus
in Cheruscis, et dignum Gerina-
no animum, et prolusurum in-
stituto militari nomen habuit.
Qyod facile perspicuum erit
Tiotismi nostri indolem pensi-
tantibus. Cuius vim qvum non
asseqverentur Romani, haud,
puto, videbitur mirum, eos Ar-
minium, qvem nos Hermannum, appellasse.

II.

Discedimus hic igitur a G. Ruxnero, qvi vetera Ger-
manorum nomina repetit a Troia. Neqve eo melior
est Laurentius Hochvartus, qvi eum splendorem qvae-
rit a peregrinis, domesticum sane praetermittit decus. Mul-
to rectius de his tradiderunt nuper doctissimi viri P. Albi-
nus, R. Reineccius, H. Meibomius, aliquve.

III.

Sed redimus ad Cheruscos, qvibus Patriam debet
Noster. Ii, si Raymundo Marliano tribuenda fides est,
Leodiensis pars territorii fuerunt. Sed multa sunt, qvae
dissidere cogunt a Marliano. Nos cum Davide Chytraeo
coniecerimus, eas insedisse sedes, qvas hodie solent, qvi
Brunonis colunt vicum, agrumque. Qvem in Saxoniam
A 2 sua

sua videoas licet. Fere sub Historiae initium. Cui addatur velim P. Cluverius introd. Geogr. lib. 3. cap. 3. Idem diserte affirmat in Germ. Antiq. Cheruscorum posteros Brunsvicenses appellandos. Paulus tamen latius interpretatur Cheruscos Girclamus Caninus, in Tab. Italice scripta. Perperam de his Althamerus, angustius existimat H. Iunius. Nil decidit Fr. Philippus Ferrarius in Lex. Geograph. Qvod non mirum. Peregrinus in Germania Italus fuit.

IV.

Iam liqvet Saxonas fuisse Cheruscos, eoqve Germanos. De qvo adeo nullus dubitat Germanus, ut nec ipsi Romani ullam dubitandi habuerint occasionem.

V.

Lubentes hic praeteribimus Saxonum hanc antiquissimis retro temporibus fuisse rationem, ut alii Ostphali, s. Orientales, alii Angrivarii s. Angarii, * nonnulli Westphali s. Occidentales dicerentur. Legi eo possunt Westichindus, antiquissimus Saxonum scriptor, et Conradus Vrspergensis. Saltem ab illo dissentimus in parte Originum nostrae gentis. Qvam, fallit, dum a reliquiis Macedonici exercitus arcessit. Qvo nomine eum secuti incautius sunt Gottfridus Viterbiensis, ipse etiam Vrspergensis, et pariter hunc Abbas Stadensis, Niemius, Gobelinus, Rolevincius, Aubanus, Kempius, et scriptor originum Frisicarum Siffridus Petrus. Sed ut discedimus ab iis, ita accedimus Crantzio, Chytraeo, Fabricio, Meibomio, auctoribus ut passim obviis, ita in Saxonum historia non vulgariter versatis.

VI.

* *Hic omnium sermone celebratus est vicus Engern/ sedes quondam Westekindi, non procul Herfordia, nota in Westphalis Civitate. V. Neuwald. de antiqu. Westf. col.*

VI.

Verum mittimus haec, tanquam alieniora instituto.
Cum nobis in eo omne stet consilium, ut non nihil de rebus
ab Arminio gestis commemoremus.

VII.

Ordiemur a familia. Quae illustris et cum a vita,
tum a fama celebris fuit. Pater Sigimerus, Princeps suae
gentis, nec ignotus Velleio, nec inglorius hostibus est
visus. Dignum is se filium sustulit, et liberandae Germaniae
iam tum indicia praferentem.

VIII.

Haud dubie sub patre tyrocinia posuit Arminius. Magister virtutis, bellum, belli instrumentum assidua exercitatio erat.

IX.

Patrium insuper Ingviomerum, Socerum Segestem habuit. Sed sine Soceri amore, cum vi se generum fecisset, non vinculo caritatis, ut memorant augusti scriptoris annales.

X.

Habebat adeo Coniugem Arminius, sed invito coniugis parente. Hinc vero gliscere odia, mox in exitium auctorum suorum eruptura. Peccabat in eo Socer, qui odia utilitati reip. remittere, et gener, qui petere a Socero uxorem debuerat.

XI.

Nunc de Arminii dignitate paulo licet videamus. Annales in procerum fuisse numero, faciunt fidem. Adeo verum est, quod adnotavit Beda Anglo-Saxo (ex quo doctissimos sapere viros, non abs re adnotavit Vbbo Emilius in Hist. rer. Frisic.) Vetustissimam Saxonum Rem publicam proceres habuisse, potentia aequales, forte, ut

A 3

hanc

hanc fortuna dedisset, solum diversos. Locus Bedae extat l. 5. cap. ii. Hist. Eccles. Ad istud nuper differuerunt argumentum R. Reineccius, et Heinr. Meibomius in vind. Billing. Seqviori aevō potentes regionis, Bedae et Thiodoriço Niemio Satrapae, aliis Primores VVestphalorum (antiqviori nomine Saxonum), Niem. in elog. Ott. M.) appellati.

XII.

Iam aestumanti, qvale antiquissimi Saxonum imperii robur atqve ingenium fuerit, in promtu erit notare, primo praecipuam in armis salutem fuisse; deinde proceribus non tam iubendo, qvam syadendo, qvin exemplo potius, qvam imperio, officii constituerationes. Postremo regibus, qvos Tacitus allegat, regiam potestatem non permisisse. * Cum Boxhornio diceret, generosa illius gentis ingenia, a mera eaqve absoluta monarchia semper abhorruisse. Qvin fortasse haud abs re putares, principiū imperium ibi tantum populare viguisse. Inde cum defensoribus libertatis opus esset, Duces militiae lectos. Hos insuper editis bellicae virtutis speciminibus, multa imperii munia vindicasse sibi: vel qvod poscere decus, vel qvod exigere necessitas videretur. His rebus creuisse porro, eti partem iuris, quo censemur Optimates, obtinuisse. Atqves iam gradus regimini patebat multum a vetere illo et simplice deflectenti. Cum Dd. prudentiae civilis democratiam Aristocracia mixtam appellaturis, certe nolimus refragari. Sed procerum qvoqve horum ingenia variabant et mores. In bellum ituris uni cura belli deleganda erat, sorte semper, an electione, dubium multis. Sortis tamen potissimum fuisse rationem, non ex vano qvidam augurantur. Eo maxime, qvod nil ipsis legamus tam observatum, qvam au-

spicere.

* Tac. de M. G. cap. VII. Nec Regibus infinita, aut libera potestas.

spicia et sortes. *Tac. de M. G.* Vtrumlibet probes, nil decedet instituto. Nam sive sortito, seu consulto designatus militiae imperator, viam sibi muniebat ad maximum inter fuos decus. Praesertim si rem gessisset bene, si confecisset fortiter. Aditus hic aut ad dignationem prae ceteris conciliandam fuit. Non repugnat uris, qvi ex plebe aestimas sent ductum, et merita, et statum Imperatoris belli. Valebant eo arma, audacia militaris, legiones imperatori obnoxiae. Nil fami pronius, nil promptius erat, qvani grassari ad fastigium regis: regis, inquam, non omnes regiae potestatis numeros complexuri. Obstabat ingenita genti gravitas, obstabat gentile Populo decus, libertas. Satis adeo illi, habere imperii partem, nec recipere quid ultra hanc sortem. Nil destinare supra, nil concupiscere ultra licebat per mores gentis. Erit iam, ut colligas, dividuas Imperii fuisse portiones. Dividuae portiones divisum imperium dabunt. Diviso imperio mixtura inherit et temperamentum. Regnum alioqvi Aristocratia et democratia mixtum ut dicatur, penes eos stabit, qvi sua efformant ad legem artis. Mihil sufficiat obiter expeditisse, quid sentiam. Tantummodo addam, quod accepi, notasse sapientiores, arcanum dominationis belli ducibus usitatum. Qvi non raro a bello ad vim, a vi ad imperium grassabantur. Arcanum hoc, si ita fas est loqui, inter arcana antiquioris aevi fuit. Utinam vero esse desiisset. Verum id optamus magis, quam obtainemus. Nam hodieque eo nitentium reperias exempla. Aliis tamen impensius cogitatum, quam felicius impletum fuit. Mirum vero etiam inter cultas audiri gentes. Inter barbaras nil mirum, apud quas sancta multa sunt, sed quae raro habeantur sancte. Turcia novissimum tibi exemplum dabit. Res ibi eoreductae sunt, ut paene timeat Sultanus, a quo debebat timeri. Supremus militiae Praefectus fortunam egressus

pri-

privati est. Subnixus favore militum, parvum forte aestimat favorem Sultani. Purpuratorum multos, Praetorianos fere omnes sibi devinctos habet. Inde imminutae relinqui argumentum maiestatis. Vezirio ab Imperio militari ad imperium civile patere gradus. Nempe peccatum a Sultano est diutius, quam par erat, imperium belli Vezirio suo continuante.

XIII.

Illud ulterius per affirmandum confidenter est, magnam civium erga hos proceres suos religionem iuxta et gratitudinem fuisse. Rependebant iis honores, quos iudicaverant promeruisse. Inter exempla erit ARMINIUS, dum posteritas erit. Proabant sane viri doctissimi, Irmenfalam Saxoniam Hermanno nostrati antiquitus positam. Assensu id excipiunt suo G. Spalatinus, Reineccius, Albinus, Dresserius, Spangenbergius, Til. Frisius, Iac. Lampadius. Nec multum abit Fr. Lindenbrogius, dubitanti tamen, quam decidenti propior. Nimurum id accceperant a Romanis, qui defensoribus patriae hunc constare honorem voluerunt, ut vivos obsequio, mortuos cippis honorarent. Romani, si altius ascendamus, a Graecis, Graeci a Phoeniciis, hi ab Aegyptiis et Chaldaeis repetunt hunc morem. Cedrenus nil dubitat arcessere ab Hebraeis. Tolerari potest institutum. *Quin probari debet ac laudari. Modo superstitionis absit veteris aevi.* * Nobis sufficiat adverteisse, quibus auspiciis cooperit consecratio Heroum. Conferat. *Eigrelius c. 4. de stat.*

Hanc innuit Alb. Abb. Stad. Carolus, inquit, Saxoniam bello adiens castrum Eresburg coepit, idolum quod Erminsul vocabatur, evertit, ad A. 772.

XIV.

Sed proprius inspiciamus, qualem se gesserit ARMINIUS.

Mo-

Mores ab educatione, gloriam traxit a bello. Patrem redidit, qvia animus sub disciplina Patris formatus fuit. Hic eum non ducere in Gynecaem, sed in bellum, Scholam principalis virtutis. Male audiunt Assyriorum reges, qvod in seminarum consenuissent turba. Feminis adeo similiores, qvam viris. Alia mens Sigimero, alia Sigimeri filio fuit. Hoc vobis, reges, Schola sapientum dicit in aurem. Nil sane vestram virtutem alit, nisi palestra virtutis. Virtus autem magno stat impendio Solo labore paratur iuxta et retinetur.

XV.

Postqvam his initiiis steterat sua ARMINIO virtus, pretium desiderabat impensi laboris. Respondet destinatis fortuna, decus illi, qvod merebatur, paratura. Iam locus illustrando nomini a fato electus fuit. * Lupia et Amasis, VVestphaliae amnes, loqverentur virtutem Herois, nisi possent loqui. Hostis ex gente Romana est, qvi turbatorem patriae appellat, cuius liberator erat. Vito hoc notandi Segetes et Flavius frater. ARMINIO nil imputandum tale est. Hic auctor libertatis, hic patriae servator fuit. Argumentum id est, Tacitum studuisse partibus qvandoque, cum et minus vere, et paulo inclementius scripsit de nostro, non laudaturus alias, niveritas expressisset laudem. Is in extremo **A. II.** Liberator, *inquit*, haud dubie Germaniae. Hoc testimonium hostis, licet alibi dissidentis a seipso. Qvod non mirum. In-

B

te-

* Artifices temporum hic Epocham constituunt Varianae clades, dum rationum suarum disponunt notas. Disponamus ad hunc modum.

A. M. 3959.

P. I. 4723.

E. C. 10.

E. Sol. 19.

Lun. II.

tegram qvoqve gentem Cheruscorum incessit probris, *de M.G.* Eodem haud dubie odio adductus. Ab hoc posteri accipitis exemplum, sanguinem, et qvicqvid habetis, patriae debituros. Gloriosum pro patria mori. Vitam ergo profundendam sciatis, O mei, si necessitas exigat et patriae salus. Si sacra poscant et leges.

XVI.

Hactenus gratulandum ARMINIO est, ut manu prompto, ita animo certe maximo. Sed nulla sincera felicitas, nulla diuturna esse prosperitas solet. Fortis erat ARMINIVS, sed non fortunatus. Omnia audebat, omnia pericula adibat patriae causa. Sed nusquam tutafides, ne in patria qvidem. Amicos habuit, sed brevi futuros hostes. A popularibus odia, a Flavia fratre pericula et contemtus, a Segeste, socero, exitium metendum fuit. Hi popularium qvorundam mores non fregerunt nostrum, sed erexerunt magis. Multum illi interim negotii per haec dissidia facebat hostis. Quid ageret? Nullum nisi in constantia praesidium erat. Vnus fide addictior illi patrius, Ingviomerus. Qviper id tempus nec instabilis animi erat, et per officia colebat belli. Hos alii seqvebantur ut tenaces libertatis, ita infensi servituti. Pauci illi popularium desertores nocere securitati poterant. Raro natura sine monstris, rarius natio sine propudiis qvibusdam reperitur et malis. Saepe hostem in sinu gestamus, dum gaudemus in sinu, perituri, cum nescimus nos perire. Adeo nemo unquam tutus, ut frater etiam fratribus, populares popularibus insidientur. Agnoscite id tandem, (ignoscite vero mihi recitatu-
ro, qvae nuper recitata succurrunt:) Germani, et demittite in pectus. Invicti estis, donec estis, concordes. Soli discordiae succumbitis, si tamen succumbitis. Nempe
terror

terror gentium Germani a nemine possunt debellari, nisi a Germanis. Qvin ergo tandem averfamini, Mei populares, bella civilia, ut pestem. Concordia res vestræ stabunt, discordia subvertentur. At ut nunquam subvertantur, concordia efficietis, DEO, ut per indulgenti in vos affectu est, pondus addituro.

XVII.

Summum famae accessit decus a clade Variana. * Haec gloriae paene Romanae finis, Germanae laudis initium fuit. Esto igitur : triumpharint Romani de Germanis. Saepe triumphus sine victoria, saepe plus famae, quam gloriae et meritorum erat. Vestigia etiamnum conspicua esse aiunt in dynastia Comitum Lippiensium. Mirum sane, fatalem hunc fuisse locum praeliorum. Non leviorum, sed in quibus summa Germanicarum vertit rerum. Omnium primus ibi ARMINIUS, et ab eius excessu post multa inde secula magnus ille VVittekindus stetit pugnans. ** Ille victor; hic victus discessit. Victus eo victore felicior, quod clades gradus ad victoriam in coelo obtainendam fuisset. Tam abditi Numinis sunt sensus. Impertitur, quae vult. Vult autem bona, etiamsi nos non aestimeamus semper bona. Fallit nos saepe iudicium. Solus Deus nescius est falli. Hic alia dat aliis.

B 2

Quae-

* Ad hanc digitum indicem intendit Seneca Ep. XLVII. Malum enim ibi legere Varianam, quam, ut vulgo legunt, Marianam cladem.

** Scriptoribus Germanis audit Theotmelli. Hodie Detmolda, aulae Lippiensis sedes, locus fatalium praeliorum, a Saxonibus commissorum. Tacitus saltem Teuteburg nominat, ubi campus WWinfeld est, Victoriae Arminii nostratis monumentum. Teutoburg nobis dicitur quasiburgus Teutonum, ex usu sequioris aevi, quo vicus denotatur, non castellum. Nam per id tempus nulla castella bauerunt Maiores.

Qvaedam certis negat, ut certis largiatur. Nullo in mortales odio. Impius, qvi talem Numini Opt. adspergit labem. Amoris id opus, non invidiae. Ille alia conduce re huic, alia nocere illi solus perspicacissime videt. Etiam cum nos non videmus. Subeamus ergo legem, qvam vult Deus, qvi pro lubitu nobiscum communicat, qvicq; fortuiti est boni. Sola aeterna dispensat ex aeqvo.

XVIII.

Iam Varum debellaverat Arminius, maiora ausurus. Male id habet Romanos. Deligitur ergo Germanicus, Vari manes vindicaturus. Hic nova Arminio materia virtutis. Comparat ergo se ad pugnam. Suos, ut pugnent cohortatur. Tanto minus retinente Romano, qvanto maior vindictae incesserat cupido. Germanicus fortuna, noster animo maior erat. Iam fortitudinem deserebat felicitas. Sed nitebatur contra necessitatem Arminius. Obtestatur populares per insignia suae gentis, adsisterent pugnanti. Ni facerent, servos Romanae insolentiae futuros. Huic se adeo eriperent, si Germani, id est, viri essent, se ducis officio functurum, modo sequerentur ducem. Hic manu adest, illic voce erigit. Iam vultu movet, iam consilio animum addit. Et vincitur tamen Heros, ab animo semper invictus

XIX.

Causas rimanti, eas dabimus in conspectum, qvas historia augusta obtulit, ut rimaremur. Primum mali caput intestina dissidia erant. Illa defectio, defectionem haud dubie comitata proditio (*a*) est. Ad haec consilia nimis fervida, eoq;ve minus matura erant. Impetus saepe rationem, festinatio prudentiam antevertebat. (*b*) Sed et saepe fortius vincebant, qvam cautius victoria utebantur. (*c*) Pro conditione illius aevi, prisci q;ve moris. Sat

tis

tis interim sua gerebant animose, et si nimis saepe festinanter. Alia hodie rerum Germanicarum conditio est, alii Germanorum mores, alia demum ratio militandi. (d) Olim arma minus pugnantibus idonea erant, et plus adeo damni afferebant, quam utilitatis. Nostro vero tempore, ut rei tormentariae, ita omnes militiae artes ad summum fastigium processerunt.

XX.

Finis nobis cum fine stemmatis Hermanniani erit. Filium ex filia Segestis suscepisse memorat Tacitus. Sed ut adoleverit puer, non satis explicat. Saltem Ravennae educatum fuisse approbat lectori. *A. I.* Multum ille infra gloriam patris fuit, interclusa ad gloriam via. Dedecus Arminii id interpretabatur Maroboduus, * quod inde ignominiam reciperet pater, unde filius non posset liberari. Liberari autem debebat ex servitio Romanorum. *A. II.* Hactenus invictus erat Arminius, si ab animo aestimetur. Fortuna tamen saepe destituit animum. Tunc quidem maxime, quum, qui bello subigi non posset, scelere cadit alieno. Dignus qui viveret, si merita, (e) si decus militare, si denique tot monumenta virtutis pensarentur. Parricidium Adgandestrius, Chattorum princeps, patravit. Nimirum is vitam auferre potuit, non laudem.

* Germanis sonat Meerbott, ut videtur *VVoltero*, dum *Marcomannicas Origines* scrutatur. Idem *Ingviomerum* explicat per dictionem *Tevtonicam* *Lungmaier*. Mittimus verborum curam, et quod prudentiae interest annotamus, veteres *Langobardorum* *Marcomannorumque Reges* ex Nobilitate (ipsi *Adelingos* vocabant) lectos.

(a) Indicat sane Tacitus *A. II.* habuisse Romanos au-

xiliares ex Germanis. Qui cum iuvare debuissent Germanos, Romanos iuvabant, desertis Germanis. Quid mirum ex malo fonte peiores rivum fluxisse? Eo pertinet, quod affirmavit Historiae augustae scriptor, nil Germanico incognitum fuisse, quod rem spectasset Germanorum. Consilia, insuper, locos, promta, occulta novisse, astusque adeo horum in perniciem vertisse.

(b) Hinc Florus memorat, impetum pro virtute habuisse, Hist. Germ. Lib. III. cap. 3. Sed bellorum successus non semper impetu sunt. Saepe maior morae, quam impetus utilitas est. Quin vetus monitum est, victoriam consiliis perfici, ratione dirigi. Conf. Tac. H. III. Est saepe instantum coepitis, et cunctandum saepe, si utilitas exigat et ratio circumstantiarum. Sed ita cunctandum est, ne agendi occasio elabatur. Talem accepimus Fabium Valentem, qui inutili cunctione agendi tempora consultando consumpsit. Tac. H. III. Fuit tamen, cum superiori tempore accepimus, quosdam salubri mora novas comparasse vires, et cunctando adeo nil decessisse praesenti fortunae.

(c) Causam arcessimus ab impetu, impetum discimus ab exemplis. Erit autem inter exempla Theutobocbus, erunt veteres Cimbri Theutonique. Vix tamen id de Armino nostro dixerimus, cuius talia bellandi consilia fuerunt, qualia non possunt proficisci, nisi a prudentissimo belli Imperatore. Atque hoc si recte memini, ipse agnovit Pius Mutius consid. super. Tac. 282. Praeter impetum aliqui Tacitus audaciam allegat. Quanto quis, inquit, audacia promptus, tanto magis fidus, rebusque motis potior habetur. A. II. Ultra audaciam memorat violentiam, praesertim Arminii, tunc temporis Germanorum ductoris. Non sim etiam negare: multum felicitati veterum ex eo detra-

ctum

Etum fuisse, existimassent, dolos militares non esse ex dignitate bellantium. Hinc Arminius palam affirmat, adversus armatos bellum se gerere. Perinde forte, ac si strata gemata, quae vocant, magis perfidiae, quam gloriae instrumenta essent. Gloriosi vero semper esse volebant Germani, nil aequa versantes, quam quod vel suspicionem vitii haberet et fraudis. Vnum optimis Germanis deerat, quod animos non imbuissent literis, quodum literae tamen instruant virtutem, non minuant. Ut falsos esse oporteat Scythas similesque barbaros, qui literis effeminari animos credunt, non credituri, si literarum sensissens utilitatem. Quid bella sine consiliis, quid consilia sine literis? Tametsi baud inficias iverim, iacturam literarum quosdam resarcire naturali ingeniorum bonitate et iuxta experientia, duabus illis in vita civili oculis, praesertim, si lumen accedat literarum.

(d) Ut vero multum inter veteres et hodiernos mores intercedat, non dubitamus tamen maioribus nostris destinare nomen exquisitae virtutis, saltem eius, quae in belorum versatur administratione. Habet quaedam de Arminio Velleius, quae ostendant, Herodem fuisse Arminium. Quod testimonium tanto maius censemus, quanto liberius impertitum ab hoste est. Utinam vero alius de Arminio scripsisset, quam hostis. Sed quicquid huius est, defecitus ille antiquissimi est aevi, eoque incultis illis temporibus condonandus. Saltim observamus hic arcanum illud providentiae divinae, quod Germanos esse voluit, qui tunc insolentiae Romanae ponerent obicem. Laudamus vero hic una, quod militia ipsorum non esset mercenaria, si paucos, qui ab ingenio gentis desciverant excipias. Contra quam hodie, ubi mercenarii militis invaluit usus. Vid. D. Corringius de rep. antiqu. vet. Germ. p. 32. atque hunc morem

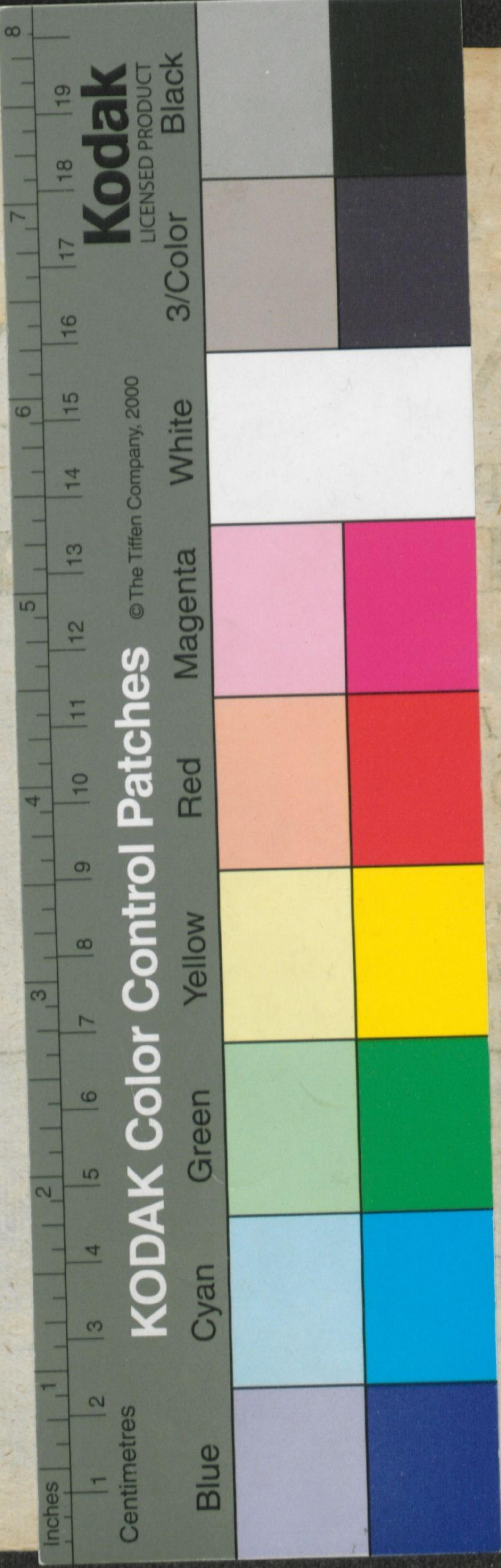
pus-

QH 1459

putem hausisse a Romanis, sub quibus stipendia meritos quoque accepimus. Tacitus enim memorat Lib. I. An. II. plerosque Romanorum castra sequutos. Atqui vero Romani militem ex Tribubus legebant, aestimaturi prius, quam legerent, ut eruditissime annotavit gravissimus Forstnerus. De cetero quid alii laudent, quidve contra desiderent in genere armorum, quibus usi sunt maiores, videas licet apud Scip. Amir. diff. Polit. l. 2. disc. 5. et Conring. d. disp. pos. 26. Recte adeo Tacitus. Nec miror, inquit, Germanis animus, sed genere pugnae et armorum superabantur. Et alibi: Nec immensa, inquit, Barbarorum scuta, enormes hastas, perinde haberet, quam pila et gladios Romanorum, vid. A. II. passim. Ut hic lubentes taceamus, aviditate praedae illis iustum victoriae fructum saepe ereptum. Quo nomine tamen notimus Arminium notatum. Velimus tamen Ingviomerum. Recentiora exempla omnibus nota sunt. Ut pigeat afferre. Nempe animi cupientium praedam gloriam raro, victoram rarissime consequuntur, digni, quiecius amittant fructum, cuius amiserunt occasionem.

(e) Referendum hic quoque esset de Arminii prudentia, sed referam hic saltem de eius calliditate, quam testatus est, dum arma adversus Marobodum caperet. Tuedae libertatis titulum sumebat bellaturus, ut favorem haberet. Sed aliud saepe fecisse, aliud praetendisse est visus. d. II. de facundia militari mireris si legas, quae Tacitus ab eo ut graviter, ita fortiter dicta allegat. A. I. 2. Obiter hic indicamus, argumentum ab Andtlero nuper sumtum, nec beli artibus vacuum, et bello insuper remedia forte allaturum, non plane adeo binc alienum.

): o : (

19 A
COMRA
VHD
TAT
X
VIA
B
3251